

Начало > Семейноправни въпроси и наследство > Издръжка на членове на семейството

Издръжка на членове на семейството

Люксембург

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и „задължение за издръжка“? Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

Задължението за издръжка е задължение, наложено по закон на лице, разполагащо със съответните средства, да задоволява потребностите на друго лице, с което е обвързано с родствена връзка или чрез брак. Следователно право на издръжка могат да имат различни хора, и по-специално: съпруг има право на издръжка от другия съпруг или от бивш съпруг (членове 212, 214 и 246 от Гражданския кодекс); партньор от другия партньор, когато са сключили партньорство по смисъла на изменения закон от 9 юли 2004 г. за правните последици на някои видове партньорство, или от бивш партньор при определени условия;

деца — от своите родители (членове 203, 372-2, 376-2, 376-3, 376-4 от Гражданския кодекс);

бащи, майки и други родственици от по-горна степен — от своите деца (член 205 от Гражданския кодекс);

тъст/свекър и тъща/свекърва — от своите зетьове и снахи (член 206 от Гражданския кодекс);

Правилото „издръжка не се дължи за минали периоди“ означава, че целта на издръжката е да се задоволят настоящи и бъдещи нужди, а не да се възстановят разходи за минали периоди. Това правило има юридическото значение на оборима презумпция, което означава, че то може да бъде пренебрегнато, ако вискателят представи доказателство или че е трябвало да задължее, за да се издържа, или че не е бездействал, или че е бил неспособен да предприеме действия.

Издръжката не може да се приспада, освен ако вземането, с което се приспада, също е вземане за издръжка.

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

При съвместна родителска отговорност всеки от родителите, независимо дали са женени, разделени или разведени, е длъжен да допринесе за издръжката и образованието на децата пропорционално на средствата, с които разполага, средствата на другия родител и нуждите на детето.

При развод или раздяла, независимо дали упражняват съвместно родителската отговорност, родителите трябва да продължат да участват съвместно в разходите за издръжка и образование на детето, освен ако съдът реши друго. Това участие става под формата на издръжка и не се прекратява автоматично при навършване на пълнолетие от детето. Издръжката може да се изплаща директно на пълнолетното дете и нейният размер може да бъде променян в зависимост от нуждите на детето и промените, които настъпват в приходите и разходите на всеки от родителите.

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

Компетентен да разглежда дела за издръжка, за упражняване на родителски права и за развод или съдебна раздяла е съдията по семейноправни въпроси (*juge aux affaires familiales*) към окръжния съд (*tribunal d'arrondissement*).

Лицето, търсещо издръжка, трябва да сезира съдията по семейноправни въпроси, за да поиска издръжка. Ако искането за издръжка се отправя с рамките на производство за развод или съдебна раздяла, съдията по семейноправни въпроси, който разглежда иска за развод или съдебна раздяла, се произнася и по иска за издръжка.

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

В случаи на настойничество (*tutelle*) или попечителство (*curatelle*), настойникът (*tuteur*) или съответно попечителят (*curateur*) може да подаде молба от името на родителя или на ненавършило пълнолетие дете.

Родителят(ите), който(които) упражнява(т) родителските права върху ненавършило пълнолетие дете, могат да подадат молба от негово име. Ненавършилите пълнолетие деца не са дееспособни и не могат да подават сами молби, с изключение на онези, които могат да формират собствено мнение, при условията на член 1007-50 от Новия Граждански процесуален кодекс. В този контекст децата, които могат да формират собствено мнение, могат чрез молба до окръжния съд да сезират съдията по семейноправни въпроси с искания за промени на родителските права, на правото на лични отношения или на настаняването на детето. В такъв случай в срок от петнадесет дни съдът назначава с определение адвокат на непълнолетното дете.

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

Компетентният окръжен съд е:

съдът по местожителството на семейството;

ако родителите живеят разделени, съдът по местожителството на родителя, с когото обичайно живее малолетното или непълнолетното дете в случай на съвместно упражняване на родителските права, или този по местожителството на родителя, упражняващ еднолично родителските права;

в останалите случаи — съдът по местожителството на лицето, което не е завело делото.

В случай на съвместен иск компетентен е съдът по местожителството на една от страните, по избор на страните.

Независимо от това, ако предмет на спора е само издръжката между съпрузи, приносът за издръжката и образованието на децата, приносът за издръжката на семейството или спешните и временни мерки при прекратяване на регистрирано партньорство, компетентен може да бъде съдът по местоживеенето на съпруга или бившия партньор, който е кредитор, или съдът по местоживеенето на родителя, носещ главната отговорност за децата, дори те да са навършили пълнолетие.

Териториалната компетентност се определя от местожителството към деня на подаване на исковата молба, а при бракоразводни дела — деня на подаване на първоначалната молба.

Когато издръжката се иска в рамките на производство за развод, компетентен е съдът, сезиран с молбата за развод.

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

Ищецът може да сезира съдията по семейноправни въпроси като подаде искова молба до окръжния съд. Молбата се внася в деловодството на окръжния съд, който я връчва на ответника. Страните по делото не са длъжни да ползват услугите на адвокат, който да ги представлява пред съда, освен ако издръжката се иска в рамките на дело за развод поради непоправимо разстройство на съпругеските отношения в рамките на дело за съдебна раздяла. В последните случаи страните са длъжни да наемат адвокат, който да ги представлява.

При всички положения ищецът трябва да представи на съдията всички документи, доказващи, че е в нужда. Това може да бъдат например фишове за заплата, удостоверения за освобождаване от данъчно облагане, удостоверение за безработица или за болничен поради продължително заболяване, доказателства за наем, кредити, издръжка на зависими деца, разходи за издръжка и образование и др.

7 Трябва ли да заплащам такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

Сред разходите, които следва да бъдат взети предвид в случай на съдебно производство, трябва да се посочат съдебните и процесуалните разходи, които страната, изгубила делото, може да бъде осъдена да плати изцяло или частично. Може да се наложи също така да се плащат адвокатски хонорари.

Лицата, чиито доходи се считат за недостатъчни според люксембургското законодателство, могат да получат правна помощ за покриване на разходите по производството. За тази цел те трябва да попълнят въпросник, който могат да намерят в Централната служба за социално подпомагане, и да го изпратят на председателя на териториално компетентния адвокатски съвет (*Bâtonnier de l'Ordre des avocats*).

Ако председателят на адвокатския съвет разреши правната помощ, тя покрива всички разходи по провеждането на съдебното производство и всички процедури или действия, за които е предоставена. Така например тя покрива разходите за гербови налози и такси за регистриране или завеждане, деловодни такси, адвокатски хонорари, такси и плащания на съдебни изпълнители, нотариални такси и възнаграждения, разходи и хонорари на вещи лица, разходи за свидетели, възнаграждения на устни и писмени преводачи, разходи за издаването на удостоверения за чуждестранно право (*certificats de coutume*), пътни разходи, такси и плащания за вписвания, ипотeki и залози, както и, при необходимост, разходи за публикуване в пресата.

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразгледано при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексирание)?

Вид на издръжката

По време на производството и след допускането на развод или съдебна раздяла присъдената помощ най-често е под формата на ежемесечна издръжка. Тя може обаче да бъде също така под формата на капитал, изплатен като парична сума или предоставен като вещи в натура.

Що се отнася до участието в издръжката и образованието на детето, издръжката може да бъде под формата на месечно плащане или на пълно или частично пряко покриване на разходите, направени за детето. Издръжката може да бъде и под формата на право на ползване или обитаване на жилище.

Ако длъжникът на издръжката докаже, че не може да си позволи да плаща издръжка, съдът може да разпореди той да приеме в дома си лицето, на което се дължи издръжка, и да го/я храни и издържа.

Определяне на размера на издръжката

Няма референтна скала. Размерът на издръжката се изчислява в съответствие с финансовите възможности на длъжника и нуждите на вискателя.

Индексирание

С цел издръжката да бъде съобразена с промени в издръжката на живота, съдията може, дори служебно, да реши, че тя ще се индексира по законоустановена клауза за промени.

Преразглеждане на размера

При промяна в обстоятелствата издръжката може да бъде преразгледана с оглед да бъде увеличена или намалена, или дори отменена, освен когато е била изплатена под формата на капитал. Ако страните не постигнат споразумение, отмяната или намаляването се решава от съда.

Съдът има право също така да променя размера на издръжката, определен по споразумение между страните. Това право важи не само в случай на промяна в положението на вискателя или на длъжника, но също и когато липсва каквато и да било промяна, ако съдията прецени, че размерът е недостатъчен или твърде голям.

Срокът, за който се присъжда издръжка на съпруг в случай на развод поради непоправимо разстройство на съпругеските отношения, не може да надхвърля продължителността на брака, освен при извънредни обстоятелства.

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

По време на производството и след допускането на развод или съдебна раздяла издръжката се плаща на съпруга бенефициер.

Делът в издръжката и образованието на детето се плаща от единия от родителите на другия родител или на лицето, на което е поверено детето.

Ако детето е навършило пълнолетие, съдията може да реши или родителите може да се договорят този дял да се плаща изцяло или частично на самото дете.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Вискателят разполага с различни средства, за да накара длъжника, неизпълняващ своето задължение, да плаща издръжката.

Гражданскоправни способности:

Вискателят има различни възможности:

в случай на развод, той може, чрез молба до окръжния съд, да поиска от съдията по семейноправни въпроси разрешение да получава — вместо бившия си съпруг и без да се засягат правата на трети страни — доходите на бившия съпруг, производните доходи, включително пенсия за възраст и ренти, както и всякакви други суми, дължими от трети лица, като размерите и условията за това се определят от съдията. Това решение подлежи на преразглеждане в случай на промяна в обстоятелствата;

той може да поиска обичайните мерки за принудително изпълнение, т.е. запор спрямо трето задължено лице (например запор на банкова сметка), запор на движимо имущество (автомобил, бижута и т.н.) и възбрана върху недвижимо имущество (къща, земя и т.н.) въз основа на съдебно решение или изпълнително основание.

Наказателноправни способности:

Вискателят може да подаде оплакване по наказателен ред при следните закононарушения:

изоставяне на семейството се наказва с лишаване от свобода от един месец до една година и глоба от 251 EUR до 2500 EUR или само една от тези санкции (член 391bis от Наказателния кодекс (*Code pénal*)). Това предполага, че длъжникът не изпълнява по отношение на вискателя всички или някои от законоустановените задължения за издръжка — било като е отказал да изпълни тези задължения, макар да е бил в състояние да направи това, или като не е в състояние да ги изпълни, но по своя собствена вина.

Такъв е случаят със задълженията на родителите за издръжка на техните деца, задълженията за издръжка между съпрузи и тези на осиновители по отношение на осиновените деца.

Наказателното преследване на правонарушението се предшества от призоваване на длъжника в полицията, което се удостоверява с протокол от полицейски служител на Великото херцогство Люксембург. Ако местожителството на длъжника не е известно, призоваване не е нужно.

умишлената неплатежеспособност се наказва с лишаване от свобода за срок от шест месеца до три години и глоба от 500 EUR до 12 500 EUR или само с една от тези санкции (член 391ter от Наказателния кодекс). При нея се предполага, че дори преди постановяване на съдебното решение длъжникът е организиран или утежнил своята неплатежеспособност като е увеличил пасивите си, намалил е активите си или е укрил част от имуществото си, за да избегне принудителното изпълнение на осъдително решение на граждански съд по дело за издръжка.

За целите на прилагането на член 391ter от Наказателния кодекс съдебни решения и одобрени от съда споразумения относно задължения за плащания, парични помощи или участие за покриване на семейните разходи, както и определянето на издръжка в споразумения преди развод по взаимно съгласие, се считат за равностойни на такова осъдително решение на граждански съд по дело за издръжка.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

Исковете за събиране на просрочени вземания за постоянни и пожизнени ренти и издръжки се погасяват по давност след пет години.

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събере издръжката?

По молба на вискателя Националният фонд за солидарност (*Fonds national de solidarité*) може да събира всякакви издръжки, дължими на съпруг, възходящ или низходящ. По отношение на сумите, които трябва да събере, Фондът встъпва в правата и гаранциите на вискателя за събирането на неговата/нейната издръжка. От момента на уведомяването му за сумите, които следва да бъдат събрани, длъжникът трябва да предостави тези суми на председателя на Националният фонд за солидарност.

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

При определени условия Националният фонд за солидарност може да изплати издръжката вместо длъжника. Молбата за плащане трябва да бъде подадена от вискателя на издръжката или от неговия законен представител до председателя на Националният фонд за солидарност.

Молбата се удовлетворява от председателя или негов представител, ако вискателят докаже, че:

- е с постоянно местожителство в страната и той/тя или неговият/нейният законен представител живее там от пет години;
- издръжката е определена със съдебно решение, подлежащо на изпълнение във Великото херцогство Люксембург;
- издръжката не е могла да бъде събрана, било то изцяло или частично, посредством действително приложена частноправна мярка за принудително изпълнение;
- той/тя се намира в затруднено икономическо положение.

Ако не е изпълнено условието по буква в), молбата се уважава, ако използването на мерки за принудително изпълнение изглежда обречено на неуспех или ако длъжникът е с местожителство в чужбина. Евентуалното оспорване попада в компетентността на мировия съдия (*juge de paix*) по местожителството на вискателя, който може да бъде сезиран в срок от четиридесет дни, считано от уведомяване за решението на председателя. Вискателите могат да получат правна помощ *ipso jure*. От момента на уважаване на молбата до преустановяване на плащанията от Фонда, вискателят не може да предявява никакви иски срещу длъжника за събиране на своята издръжка.

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

Съгласно Конвенцията от Ню Йорк от 20 юни 1956 г. и Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка, ищец, живеещ в Люксембург, може да подаде молба за издръжка до Главния прокурор (*Procureur Général d'Etat*), ако длъжникът живее в чужбина. Главният прокурор, в качеството си на централен орган, препраща молбата и приложените документи до централния орган на държавата по местоживееенето на длъжника, за да може въпросният централен орган да помогне на ищеца да получи плащането на дължимата издръжка.

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Вискателят на издръжката подава молба до предаващия орган, т.е. Главния прокурор, като използва различните формуляри, предвидени в Регламент (ЕО) № 4/2009.

Procureur Général d'Etat

Cité Judiciaire

Bâtiment CR

L-2080 Luxembourg

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

Ищец, живеещ в държава, различна от Люксембург, трябва да се обърне към централния орган на държавата по своето местоживееене. Той/тя не може да се обърне директно към люксембургските органи или служби.

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

Не се прилага.

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Да.

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кой са съответните разпоредби от международното частно право?

18 Кой са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

В случай на молби, подадени на основание този регламент, правната помощ е напълно безплатна за лицата, имащи право на издръжка, които са на възраст под 21 години, независимо от разпоредбите на националното право.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

За да може централният орган да оказва съдействието, предвидено в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка, в Люксембург бяха приети закон от 3 август 2011 г. за прилагане на посочения регламент на ЕС, както и наредба на Великото херцогство за изпълнение на членове 2 и 3 от посочения закон от 3 август 2011 г. (Mémorial A № 175 от 12 август 2011 г.).

Тези нормативни разпоредби предоставиха на Главния прокурор пряк достъп до някои бази данни.

Връзки по темата

[Legilux](#)

Последна актуализация: 25/09/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните,

които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.